

Een boeiende zoektocht naar Turks Familiaal Erfgoed

1974/1975
17/11/1977
Seydi Akbayrak
Ue Numan
Ue bir kere k
Halilami
Ue

Inhoudstafel

1. Voorwoord	3
2. Familiestukken	5
3. Keuze voornamen	7
4. Oorsprong van familie - & dorpsnaam	8
5. Literaire bronnen van voorouders	10
6. Correspondentie met familie in Turkije	16
7. Familiebezoek in Turkije	25
8. Remigratie	28
9. Familie in Brussel	30
10. Interpretatieproblemen	32
11. Diversiteit in beleving van familie	34
12. Invulfiches	35

1. Voorwoord

Migratie heeft onze hedendaagse maatschappij en de samenstelling van de bevolking in relatief korte tijd drastisch veranderd. In de jaren 60 ruilde de Turkse migrant zijn thuisland en vertrouwde sociaal-culturele context voor België. Vroeger en ook vandaag migreren heel wat Belgen omwille van het huwelijk, werk of andere redenen naar een andere Belgische stad of elders.

Deze geografische nationale en internationale mobiliteit vormt een essentieel onderdeel van de familiegeschiedenis. De voorouders van de nieuwkomers en de gevestigden trokken immers resoluut de kaart van veranderingen en vernieuwingen in hun leven. In hun persoonlijk familieverhaal hebben ze het moment van migratie ongetwijfeld als een breuk of een schakel naar nieuwe uitdagingen en ongekende avonturen ervaren. De Turkse migranten en onze voorouders delen dus de verschuivingen in de beleving van familie en hun verleden met elkaar. Maar ondanks dit gemeenschappelijk en verbindend moment van migratie, zijn veel verhalen van Turkse migrantenfamilies nog niet ontgonnen.

Toch ontwikkelen de eerste, tweede, derde en vierde generatie van migranten een sterke belangstelling voor hun wortels of roots, de geschiedenis van hun voorouders waarmee het allemaal begon. De kleinkinderen van Turkse migrantenfamilies zullen zich ooit afvragen wie ben ik? of sen kimsin?. En misschien zijn hun oma en opa niet meer in leven om een antwoord te geven op de vraag waar komen we vandaan? Het materiaal en de methode om te kunnen inspelen op deze actuele vragen moet dan wel voorhanden zijn. In het project *Familie, migratie en erfgoedpraktijk: Familiegeschiedenissen van Turkse Brusselaars* probeerden VVF-Brussel, een aantal Turkse nazaten en verenigingen in de Belgische hoofdstad tegemoet te komen aan deze noden. Met het oog op de toekomst gingen we samen aan de hand van interviews op zoek naar de wijze waarop de Turkse Brusselaars hun familiegeschiedenis beleven en ervaren. Hoe gaan ze ermee om en wat vinden zij waardenvol om te onthouden uit hun verleden en door te geven aan volgende generaties. Dit boekje is het resultaat van een boeiende samenwerking en een zoektocht naar diverse vormen van

familiaal erfgoed. Het is een eerste stap naar diversiteitwerking binnen familiekunde en het herdefiniëren van het begrip familiegeschiedenis in onze hedendaagse samengestelde maatschappij. Het gaat niet om de grote geschiedenis waarin het fenomeen migratie wordt geanalyseerd, maar om dagelijkse levensverhalen van voorouders. Aan de hand van enkele korte en persoonlijke fragmenten uit de familiegeschiedenissen van Taylan en Tayfun Barman, Yurdagul Söyüt, haar broer Aziz en haar echtgenoot Ercan Cakmak, Meral Sağ en haar echtgenoot Ramazan Sağsöz, Dudu Devici en haar kleindochter Mehriban Edeer, Celal Karahisarli en zijn kleinzoon Mevlut Karahisarli presenteren we enkele vaak voorkomende thema's, die je kunnen helpen bij het reconstrueren van je familiegeschiedenis. Deze verschillende vormen van familiaal erfgoed in dit boekje zijn niet sluitend. Ze kunnen ook nog worden uitgebreid en op de laatste invulpagina's kan je je opmerkingen en andere of gelijkaardige voorbeelden toevoegen. Dit boekje is dus geschreven voor jou. Als familielid van Turkse migranten nodigen de Turkse Brusselaars en VVF-Brussel je uit om op zoek te gaan naar verschillende wijzen om je familieverhaal te vertellen. Veel plezier tijdens deze ongetwijfeld verrijkende en boeiende zoektocht.

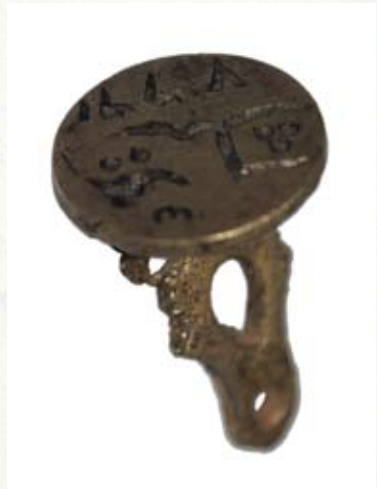
Dit project was niet mogelijk geweest zonder het vertrouwen en de hulp van de bovenvermelde Turkse Brusselaars. Ik wil hen dan ook bedanken voor hun medewerking en gastvrijheid.

Ik ben ook oprechte dank verschuldigd aan Danny Bex, Manu Bracke, Christian Boone, Patrick Vanhoucke, Maria Willems, Rik Degraef, Paul Lievens (Raad van Bestuur van VVF-Brussel), Charlotte Debroux, Patricia Quintens, Mariet Calsius (AMVB), Mutlu Cengiz, Musseref Camoglu (UTV), Cani Nas (Wijkpartenariaat De Schakel), Derya Alic (Turkish Lady), Serkan Yarali, Gokcen Cabadan, Rabia Kaçar, Kezban, Murat, Katrijn D'Hamers, Rob Belemans (Faro), Sarah Caerts (Minderhedenforum), Mieke Maes (Erfgoedcel Brussel) voor de hulp bij de vertalingen en de inhoudelijke uitwerking.

Kathleen De Blauwe, *projectmedewerker VVF-Brussel*

2. Familiestukken

Als je als familielid van Turkse migranten in je huis rondkijkt, kom je waarschijnlijk veel familiestukken tegen. Dit zijn objecten die je familieverwanten hebben bewaard omdat ze een bepaald verhaal vertellen. Ze zijn van generatie op generatie doorgegeven om de herinnering aan de familiale verbondenheid of een bepaald familielid levend te houden. Wat jij als een familiestuk beschouwt, kan breed worden ingevuld. Tijdens dit project ontdekte Taylan samen met zijn broer een zegel (zie Afb. 1). Hij gaf dit object de betekenis van een familiestuk. Zijn vader had het immers geërfd van zijn grootmoeder Sukriye. Zij heeft het op haar beurt waarschijnlijk van haar grootmoeder gekregen. Zijn vader heeft de zegel zelf niet gebruikt, maar steeds als herinnering aan zijn moeder bijgehouden. De zegel is ook verbonden met een verhaal. Bovenaan staat in het Arabische alfabet de datum 1337. Bij een omrekening van dit jaartal uit de vermoedelijk islamitische of Hijri kalender stemt 1337 overeen met 1918. Onder dit jaartal staat het woord 'Shokriyah'. Dit betekent 'dank u' of 'dank'. Het kan ook verwijzen naar de populaire en in Turkije vaak voorkomende vrouwelijke naam Shokriyah. De grootmoeder van Taylan en Tayfun heette Sukriye. Langs vaders zijde was hun familie meer bourgeois. Hun grootvader Kemal Dugen was inspecteur generaal van de post en zijn broer was de chauffeur van Atatürk. Kemal en zijn vrouw Sukriye reisden in het kader van hun beroep veel rond. De grootmoeder van Taylan en Tayfun was een handelaarster in textiel. Als echtgenote van een inspecteur generaal van de post is het dus mogelijk dat zij een eigen persoonlijke zegel met haar eigen naam had. Misschien werd dit voorwerp gebruikt om goederen officieel te zegelen met een dankboodschap. In de toenmalige context van de jaren 1918 is het ook mogelijk dat hun grootmoeder Sukriye in haar textielhandel aan de hand van deze zegel een administratief

Afb 1. Zegel en familiestuk van Taylan Barman

handelsmerk van haar naam en jaar op de stoffen in haar winkel plaatste.

Ook Meral ontdekte tijdens dit project een familiestuk. De kilim of een Turks tapijt is een erfstuk van haar grootmoeder Pakize. Ze heeft het in Turkije aan de broer van Meral meegegeven opdat hij het aan zijn zus zou geven. Meral heeft het bewaard als herinnering aan haar grootmoeder. Het verwijst ook naar haar familiale verbondenheid met Pakize en haar land van oorsprong. Het boek van Meral met afbeeldingen van kilims toont dat ze een meerwaarde aan dit familiestuk wil geven (zie Afb. 2). Het kan een aanleiding zijn om te vertellen over het dagelijkse leven van haar grootmoeder in Guvecci. Zo vertelde Meral *“dat haar moeder en grootmoeder zich voor de migratie naar België tijdens de winter bezighielden met naaien, koken en het maken van kilims. Om de twee of drie jaar verkochten ze deze handgemaakte tapijten. Elke vorm in de kilim heeft een betekenis. Bepaalde kleurtjes betekenen verliefdheid.”*

Afb.2 Boek over kilims van Meral

3. Keuze voornamen

Bij de keuze van je naam, hebben je ouders, grootouders of tantes en nonkels zeker mee beslist. Misschien werden ze beïnvloed door een belangrijke gebeurtenis in hun leven. Het is ook mogelijk dat je voornaam naar een belangrijk familielid of een islamitisch feest verwijst. Al deze verhalen en betekenissen van de namen maken deel uit van je familiegeschiedenis. Tijdens dit project werkten veel mensen met Turkse namen mee. Uit de rijke verscheidenheid worden een aantal voorbeelden belicht waar je verder op kan werken.

De zus van Yurdagul koos bij de geboorte van haar nieuwe kind een voornaam, die haar herinnerde aan een familielid. Ze noemde haar dochtertje Züleyha omdat haar vader zeer veel van deze naam hield en altijd het ritmisch liedje “Züleyha ağlatma ha, züleyha söğletma ha ” zong.

Bij het geven van een Turkse naam kan er ook een verlangen worden uitgedrukt. De moeder van Yurdagul werd Dendu genoemd. Haar familie wou na de geboorte van dit meisje de kans dat het volgende kind een jongetje zou zijn vergroten. Daarom gaven ze haar de naam Dendu. Döndü betekent immers letterlijk dat de baarmoeder van vrouw ‘zich omdraait om’ een zoon te baren.

De keuze van een voornaam kan ook verbonden worden met een gebeurtenis in het familieverleden. Zo verwijst de betekenis van de voornaam Yurdagul naar de migratiebeleving van haar moeder.

“Mijn moeder (uiterst rechts) is in Emirdag van mij bevallen, maar ze moest dringend terugkeren naar België. Ze kon haar recent geboren dochter niet meenemen en dan heeft ze me bij haar moeder Fadime achtergelaten. Bij haar vertrek naar Brussel heeft ze me de naam Yurdagul (uiterst links) gegeven om uit te drukken dat ze nu Turkije moest verlaten maar dat ze wel een ‘roos in mijn land’ achterliet.”

Kennen jullie nog andere voorbeelden?

4. Oorsprong van familie - & dorpsnaam

Voor de invoering van de familiewetgeving in 1934 gebruikte men in Turkije een systeem van een voornaam met een toevoegsel (buiten de grote stad) en een dubbele voornaam (in de voormalige hoofdstad Istanbul). Net zoals de bijnaam 'Jef van Jan Bekkes' van Jozef De Becker uit Schoonaarde-Erps wijst op zijn familiale verwantschap met zijn grootvader Jan De Becker of 'Jan Bekkes', zo wijst het Turkse toevoegsel -oglu op 'de zoon van'. In dit project legde Yurdagul uit dat haar *"vader volgens de huidige naamgeving Mehmet Soyut heet, maar voor Atatürk zou hij Veli oğlu Mehmet geheten hebben. Hij is 'Mehmet de zoon van Veli'."*

Er bestaan tal van verhalen en nog steeds onopgeloste historische raadsels van familienamen die tijdens het ontstaan van de Turkse Republiek en voor de Tweede Wereldoorlog zijn veranderd. De ongeletterdheid en onwetendheid bij de bevolking in afgelegen plattelandsgebieden was zo groot dat de ambtenaren bij de achternaamwetgeving in 1934 de personen niet zelf lieten kiezen, maar hen zelf een naam gaven. Als je bij de oudere Turken in de cafés of tijdens de familiebijeenkomsten thuis vraagt achter de oorsprong en de wijziging van de namen, zullen ze je zeker verder helpen. Ze herinneren zich nog zeer veel en ze zullen wellicht uitgebreid overleggen met de andere cafégangsters of familieleden. Zo vertelde Celal (zie Afb. 3), die in 1965 in Brussel is aangekomen, vol trots zijn familieverhaal dat altijd van generatie op generatie mondeling is overgeleverd.

Afb. 3 Celal samen met zijn moeder

“Onze familienaam Karahisarli betekent de ‘mensen die uit Karahisar’ komen. Vroeger heette Afyon Karahisar. De oorsprong van onze familienaam is verbonden aan een verhaal, dat zich ten tijde van de Ottomanen afspeelde. Ik ben er niet meer zo zeker van, maar ik herinner mij dat er ooit eens een gevecht tussen twee familiegroepen in Karahisar was. Tijdens deze strijd stierf er één persoon en daarom verhuisde een zekere Ali van Karahisar naar het dorpje Pörnek in de buurt van Emirdag. Daar is hij beginnen werken in een molen. Op een zekere dag kwam er een man uit Karacalar op bezoek naar de molen. Hij had zes dochters. Hij kwam goed overeen met Ali en vond dat hij een goede en eerlijke man was. Aangezien hij Ali graag zag, schonk hij hem één van zijn dochters om met hem te trouwen. Vervolgens is Ali samen met zijn nieuwe echtgenote naar Karacalar verhuisd en daar heeft hij een gezin Karahisarli gesticht. En zo komt het dat wij de familienaam Karahisarli hebben. Nu heet het Afyon in plaats van Karahisar. Dus eerst komt Ali. Hij is de vader van mijn grootvader. Dan komt de zoon van Ali, Mehmet en vervolgens de kleinzoon van Ali, Mevlut. Na zijn dood, is zijn weduwe Hatice opnieuw getrouwd met een andere man. Ze heeft twee kinderen gekregen en één ervan is mijn vader Tevfik. Hij is getrouwd met mijn moeder Fadime. Mijn naam Celal komt van de broer van mijn grootvader Mevlut. Na zijn dood, hebben ze mij de naam Celal gegeven ter herinnering aan die andere Celal en om hem niet te vergeten.”

Het is ook mogelijk dat een dorpsnaam verbonden is met een stichtingsverhaal. Ercan (zie Afb. 4) vertelde het verhaal over het dorp Karabağ van het district Bolvadin uit de provincie Afyon.

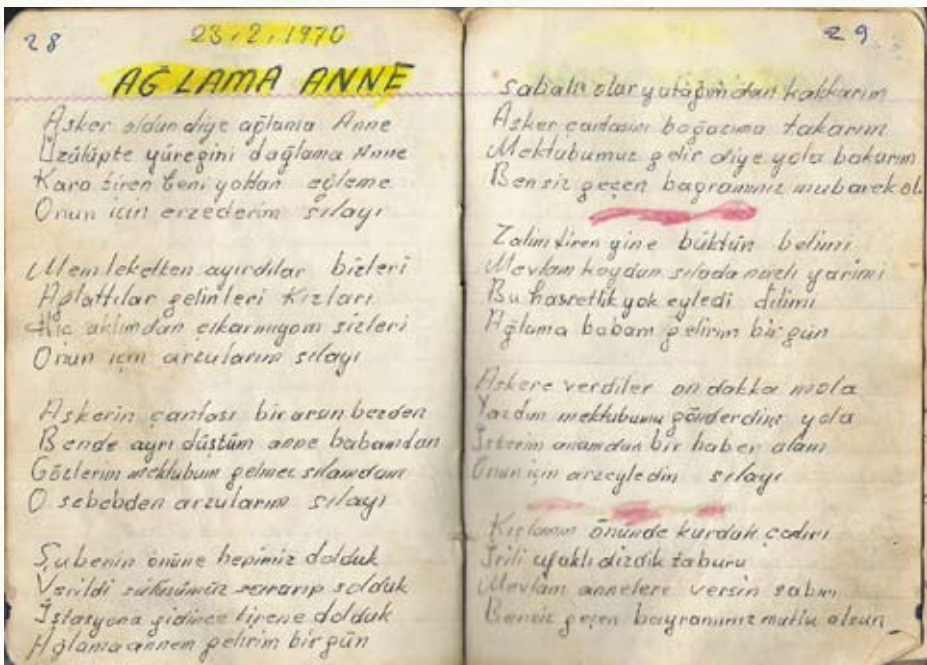

Afb. 4 Ercan op jonge leeftijd

“Ik stam af van een Turkmeense stam, die 500 of 600 jaar geleden in het huidige Nagorno Karabach in Azerbeidzjan woonde. Op een bepaald ogenblik stierf de koning van Azerbeidzjan. Als teken van rouw knoopten zijn volgelingen een zwarte band om hun voorhoofd. Ze noemden zichzelf de Karabağ stam want het woord ‘Kara’ betekent ‘zwart’ en ‘Bar’ betekent ‘vastgebonden’. Toen deze stam na vele verplaatsingen in Turkije zich uiteindelijk in het district Bolvadin vestigde, noemden ze hun dorp naar de naam van hun stam Bolvadin Karabağ.”

5. Literaire bronnen van voorouders

Je Turkse voorouders hebben zelf op hun eigen manier literaire bronnen voor de reconstructie en beleving van hun familiegeschiedenis geschreven en bewaard. De echtgenoot van Meral, Ramazan, schreef tijdens zijn militaire legerdienst in een klein schriftje gedichten en korte verhalen. In de vijf strofen van Ağ Lama Anne of 'Huil niet moeder' beschreef hij op 23 februari 1970 zijn verdriet om de grote afstand tussen zijn moeder in zijn dorp van oorsprong en hijzelf in de militaire kazerne elders in Turkije (zie Afb. 5). Dit boekje van een zestienjarige Ramazan is een belangrijke bron voor de reconstructie van het familieverhaal. Het illustreert immers aan de hand van dichterlijke verzen zijn persoonlijke beleving van de militaire legerdienst en zijn houding ten op zichte van zijn moeder en andere achtergelaten geliefden.

Afb. 5 Gedicht van Ramazan, Ağ Lama Anne of 'Huil niet moeder'

23.2.1970

Huil niet moeder

*Huil niet moeder omdat ik naar de legerdienst moet,
Maak je hart niet kapot door het verdriet,
De zwarte trein snijdt mijn weg niet af,
Daarom wil ik je opnieuw zien,*

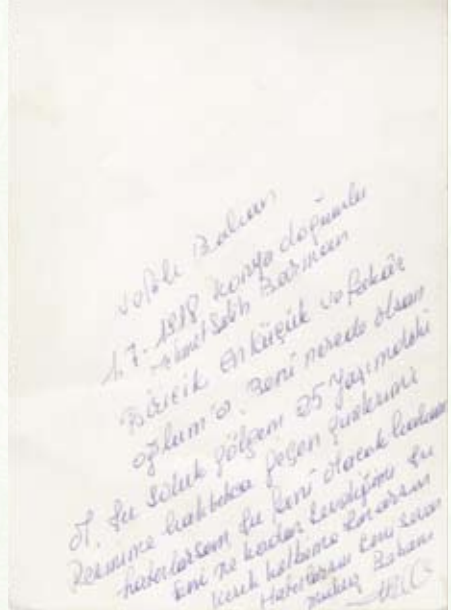
*Ze hebben ons weggenomen uit mijn geboorteplaats,
Daardoor huilen alle bruiden en meisjes,
Ik kan dit niet vergeten
En daarom wil je terug zien*

*Het tasje van het leger bestaat enkel uit een stukje stof
Nu zit ik op een afgelegen aparte plaats
Mijn ogen zijn mijn brieven
Ik kijk ernaar uit om brieven van geliefden te ontvangen*

*Daarom wil ik haar zien,
We zijn op een plaats samengekomen
Ons gezicht werd kleurloos
Huil niet mama, ik ga een dagje komen*

*'s Morgens sta ik op
Ik leg de legertas over mijn nek
Ik kijk uit naar het ontvangen van berichten
Ik stuur jullie de feestwensen voor de feestdagen die jullie zonder mij doorbrengen.*

De Turkse nieuwkomers waren bekommerd om sporen over hun leven aan hun nabestaande familieleden achter te laten. Zo schreef de vader van Taylan altijd ijverig op de keerzijde van de foto welke gebeurtenis werd afgebeeld (zie Afb. 5). Op de achterkant van zijn portretfoto heeft hij volgende zinsneden aan zijn zoon opgedragen (zie Afb. 6).

Afb. 5 (links) Mehmet Salih Barman, de vader van Taylan, op 25-jarige leeftijd
Afb. 6 (rechts) Achterzijde foto

Je dankbare Vader

1.7.1981 geboren in Konya

Mehmet Salih Barman

Aan mijn dankbare jonge zoon. Waar je ook bent, zal je je mijn dagen uit het verleden herinneren als je naar deze verwelkte schaduw van een foto waarop ik 25 jaar ben, kijkt.

Je zult aan mijn gebroken hart van ik die zal vergaan, vragen hoeveel ik van je hou je zal je je vader herinneren die van je houdt

Je ontroerde Vader

Met deze foto en het kort opschriftje op de keerzijde wil Ramazan zijn herinneringen aan zijn legerdienst levend houden. Op de afbeelding poseert hij trots voor de camera en in het Turks gedichtje dankt hij de lezer als deze zijn foto bewaart. Waarschijnlijk stuurde hij deze afbeelding naar zijn geliefde familieleden om het contact te behouden en te laten zien dat hij het goed stelde op zijn militaire legerdienst.

Ik ben een soldaat en ik doe veel tochten
 Als je mijn foto bewaart dan ben ik u
 dankbaar
 Mijn hart wil je zien en in mijn leven
 verwacht ik alleen je liefde
 Als iemand om mij vraagt, toon dan mijn
 foto
 Heb veel plezier in je leven
 Heb veel vreugde in je hart
 Deze foto is mijn ziellose figuur.
 H.K.

Ber bir askerim
 cak tur keberim
 sulansan nesmini tekine
 edenim gonul bir goruck
 ister hayata sevgi beher
 soran olursa Resmimi go's
 der hayati siz sen alsun
 gonlunoz nese dolsun
 cansiz Haulim. H.K.

Afb. 7 (links boven) Foto van
 Ramazan tijdens zijn legerdienst
 Afb. 8 (links onder) Gedicht op de
 achterzijde

Op de achterzijde van de foto schreven je Turkse voorouders ook wie er op de foto wordt afgebeeld (zie Afb. 9 & 10). In het opschrift legt de vader van Taylan aan zijn dochter uit wie er op de afbeelding wordt voorgesteld. Naast de vermelding van de naam, geboortedatum en geboorteplaats van de moeder, vader en zoon en de woonplaats, wenst hij in zijn lyrische bewoordingen dat hun dochter hen niet zal vergeten.

Afb. 9 (boven) Mehmet Salih Barman met zijn vrouw en zoon Tayfun

Afb. 10 (p.15, boven) Achterzijde foto

- Konya-Doğum tarihi:
1. Babam Mehmet Salih BXL - 1.07.1918 Konya Türkiye
 2. Annem Hatice Toprak - 20.01.1934 Hayroğlu Türk
 3. Kardeşim İbrahim Kemal Tayfun - 31.12.1952 İST. 1.09.1953

Sükriye

Sevgili Tek duyduğulu, Saygılı Kızım TÜLİN'E

Ben ve annemin sağlığı, 6 aylık iken İbrahim Tayfun'a su küçük dünyamızda emür boya dualarım geçişteniz devam ettikçe, Yıllar olsun su kasimınıza göz itikçe, Haziden bu Toprak Saha, Geçmiş Zillatın hatırlarını, hatırlaman kızlar için Sönmeğin bir limit noktasıdır.

Benim Zamanım Dünyamız Söndükçe, Esin GUYHOËL ile Saima Yolcucağ Yarrantur ile Yıllar geçtikçe Saima Mes'ut ve Sağlık Şerhli Geçmişleriniz Doğru Önem almaktır.

Takabbotimle Sizi her zaman kucaklayan Kadere boyun eğen Babam.

Ammen Ve Babam

HATIRA GREGOIRE NOËL
CAN - CANIMDIR. Rue Edm. Tollenare No. 2
DEDESI 1020 Laeken BRUXELLES
31.12.1989

KONYA

geboorte datum

1. Je vader Mehmet Salih BXL	10.7.1918	Konya Turkije
2. Jullie moeder Hatice Toprak	20.01.1934	Konya Hayroglu Turk...
3. Jullie oudere broer Kemal Tayfun	1.12.1952 IST. 1.9.1953	

Aan mijn allerliefste uiterst gevoelige respectvolle dochter SÜKRIYE TÜLİN
 Je moeder en ik toen we jong waren en je broer Tayfun toen hij 6 maanden was.
 Zolang we op deze kleine aardbol leven zijn jullie in onze gebeden.
 Al is het één maal per jaar dat je naar deze foto's kijkt
 open je een bladzijde uit het verleden en herinner je je het verleden - dat is voor ons een onuitdovende hoop.
 Zolang deze aarde draait is mijn wens dat jij met je echtgenoot en jullie kind steeds een gelukkig, gezond
 leven zal hebben.
 Je in gedachten steeds omhelzende
 zijn lot aanvaardende vader

je moeder en vader

souvenir GREGOIRE NOËL Rue Edm. Tollenare No.2
 CAN is mijn HARTJE 1020 Laeken BRUXELLES

zijn grootvader 31.12.1989
 vergeet me niet
 als je groot bent
 zal je je me herinneren 24.7.91

6. Correspondentie met familie in Turkije

In de periode van 1960 tot 1973 en vooral na de stop van de Turkse immigratie in 1974 door de Belgische regering kwamen heel wat Turkse nieuwkomers niet alleen omwille van economische redenen maar ook door de promotie van de familiale migratie door de Turkse en Belgische overheid naar België. In het kader van de officiële gezinshereniging hebben de vader van Taylan, Yurdagul en Meral hun familieleden naar Brussel en Gent gebracht. Zij waren als het ware pioniers in Europa en na een verkennend verblijf in België gaven ze de aanzet tot deze vorm van ketenmigratie.

Afb. 11 Een gezin uit Emirdag vertrekt naar België (Copyright Milliyet - Gazete Arşivi Destek , Istanbul, Turkije, 16 oktober 1965)

O da Belçikaya gidiyor

Afyon'un Emirdağ kasasının Karacalar köyünden Belçikaya giden Kadir Ardiçlik, eşisi ve dört çocuğunun hareketine dayanan fotoğrafı için onları da yanına çağırıyor...
Bünyesinde 133 kişiye ulaşacak olan Gökdemir Ardiçlik ve çocukları görüşüyor...

Tayfun was tien jaar oud toen hij op het Liedtsplein in Schaarbeek aankwam.

“Op het ogenblik dat papa naar Duitsland is vertrokken waren we met vier. Voor het vertrek naar België in 1963 hebben we een foto laten nemen van onze moeder met de vier kinderen ikzelf Tayfun, Tayfur, Turkan en de vier of vijf maand oude Tufan. Deze foto is voor mij het enige souvenir van die periode.” (zie Afb. 12)

Afb. 12 Tayfun en zijn familie

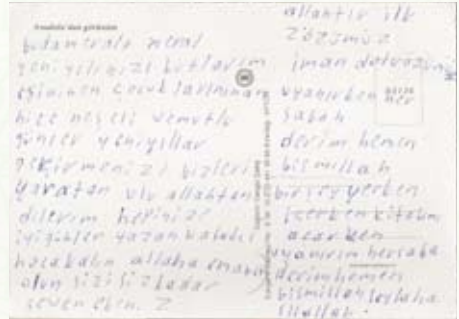
Toen de Turkse nieuwkomers in Brussel aankwamen was vooral het gebrek aan dagelijks contact met de familieleden in het land van oorsprong zeer zwaar. Om de grote afstand tussen België en de achtergelaten familieleden in Turkije te overbruggen, werd er op verschillende manieren getracht om informatie vanuit het land van herkomst naar Brussel en ook omgekeerd te sturen. Om de familiegeschiedenis van de Turkse nieuwkomers te kunnen reconstrueren is het belangrijk dat je gebruik maakt van deze persoonlijke bronnen. De brieven, cassettes, telegrams, mondelinge overlevering en kaartjes weerspiegelen de nood om contact te houden met Turkije, de familiale relaties, het dagelijkse leven in het dorp van oorsprong en de vraag van de Turkse verwanten om geld te sturen vanuit Brussel.

In het dorp van herkomst was er vaak geen telefoon. Omwille van de beperkte middelen lukte het niet om regelmatig via dit communicatie medium contact op te nemen met hun familieleden. Dudu zelf *“kon niet lezen of zelf bellen. Dus vaak verliep de communicatie via mondelinge overlevering van mensen die naar Suvermez gingen en terugkwamen.”* Aangezien de moeder van Yurdagul zelf niet kon lezen of schrijven, was ze zo pienter geweest om haar verhaal en haar belevenissen in Brussel op cassette op te nemen. Deze vorm van mondelinge overlevering werd dan met iemand die naar het dorp ging meegegeven. Toen de cassette in Kuru Dere belandde, kwam iedereen samen om ernaar te luisteren en werd er een antwoord op dezelfde cassette terug opgenomen. Afhankelijk van wie er weer naar het dorp reisde, moesten ze drie of vier maanden wachten op een antwoord. Veel van deze cassetten zijn door de vele verhuizingen verloren gegaan, maar Meral heeft nog wel een bandje gevonden. Op deze cassette uit haar schoonmoeder haar verdriet om het verlies van haar gestorven dochttertje. Op een ritmische wijze drukt ze haar emoties van het moment in een klaaglied uit (zie Afb. 13).

Afb. 13 Cassette met klaaglied

De achtergebleven familieleden konden zelf niet lezen of schrijven, maar ze vroegen dan vaak hulp aan een vriend of een familielid om hun dagelijkse belevenissen, zorgen of wensen uit Turkije neer te pennen. Op de kaartjes en brieven komt dan ook vaak de naam van de schrijver voor. Op een postkaartje dat gericht is aan Meral verwijst “yazan kabakci” naar “schrijver Kabakci” (zie Afb. 14 & 15).

Dit is voor Meral,

Ik wens jullie een prettig Nieuwjaar. Ik hoop van harte dat God je met je man en kinderen nog veel plezier en vreugdevolle dagen schenkt. Ik wens jullie allemaal nog mooie dagen.
Schrijver Kabakci

*Tot ziens en ik hoop dat God je beschermt
Ik hou meer van jou dan jij van jezelf*

*Het eerste woord dat we zeggen is Allah
Onze ogen zijn een haven vol tranen
En als we 's morgens wakker worden zeggen we
bismillah (In naam van Allah)*

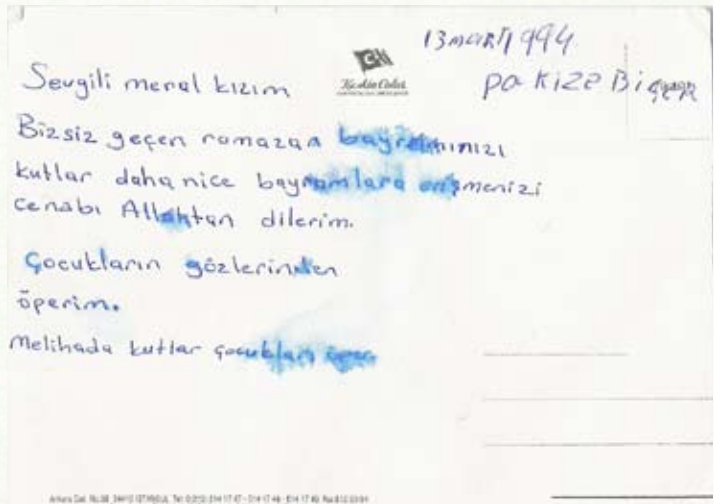
*Als we iets beginnen eten, drinken en ons boek
openen, zeg ik altijd bismillah Le ilahe illallah
(Er is geen God dan Allah)*

Afb. 14 (links boven) Postkaart aan Meral met Nieuwjaarswensen

Afb. 15 (rechts boven) Achterzijde postkaart

De grootmoeder van Meral in Turkije was zeer gemotiveerd om te leren schrijven en op één of andere manier contact te behouden met Meral in Brussel. Zo leerde ze haar naam schrijven op een kaartje met Ramadanwensen (zie Afb. 16).

Afb. 16 Postkaart
aan Meral met
Ramadanwensen

13 maart 1994
Pakize Bicer

Mijn lieve dochter Meral, Ik feliciteer uw zonder ons doorgebrachte ramadanfeest.

Moge Allah u nog vele feesten doorbrengen.

Ik kus de ogen van de kinderen. En Meliha ook.

Ook de grootmoeder van Yurdagul dicteerde een brief aan haar zoon Tufan Palit (zie Afb. 17). Onder de laatste regels plaatste hij zijn handtekening. Hij schreef de brief uit en stuurde ze naar Brussel op. Deze brieven zijn steeds opgebouwd volgens een zelfde stramien waarin kussen op de ogen worden gegeven en zalige Suikerfeestwensen worden overgedragen. Ze bevatten belangrijke inhoudelijke informatie over het dagelijkse leven in het dorp van herkomst en geven weer hoe de relaties tussen de familieleden verliepen.

Beste schoonzoon Mehmet.

Ik stuur je vele groetjes en kus je op je ogen. Hoe gaat het met je? Ik hoop dat het je goed gaat. Met mij en met uw schoonmoeder Fadime gaat alles goed.

Mijn lieve dochter Döndü,

Vele groetjes en ik kus je op je ogen. Hoe gaat het met je? Ik hoop dat het je goed stelt. Met mij en met uw moeder Fadime gaat alles goed.

Beste schoonzoon,

Ik schreef niets over Bilal. Ik zweer het je, ik maak me niet kwaad om hem. Wat me wel kwaad maakt is dat we als broer en zus uit dezelfde buik zijn gekomen. Wat mij dwars zit, is dat hij jullie ginder onder druk zet. Jij wil me geld sturen. Maar ik durf je geen geld vragen voor de organisatie van het trouwfeest. Je werkt toch voor het ezeltje (het kleine kind). Trouwens je moet zelf weten wat je doet.

Op 25 juni ga ik geld halen bij de bank. Ik heb dit geld verdiend met de verkoop van schapen. Hoe gaat het met Yurdagul. Doe haar de groetjes van me! Hoe gaat het met mijn zoon Veli, lam. Ik hoop dat alles goed is met hem, insallah. Vele groetjes aan Fadik en Fadime. Ik hoop dat ze het allen goed stellen.

Vele groetjes aan de eerste sergeant Aziz.

Ik wens hem alvast zalige Suikerfeesten toe. In afwachting van goed nieuws. Ik wens jullie allen nogmaals zalige Suikerfeesten toe

Tufan, Hamza, çiler, Guler groeten jullie. Ze kussen de handen van de ouderen en de wangen van jongeren. Ik wens jullie allen alvast zalige Suikerfeesten toe.

Hier is alles goed! De voorbije 3 maanden hebben we geen regen gehad. De grond is erg droog en het gewas bloeit niet gelijkmatig. Meer nieuws is er niet te melden.

Einde. Ik wacht spoedig op jouw antwoord met vier ogen.

Afb. 17 Brief
grootmoeder
Yurdagul uit
Kuru Dere aan
familie in Brussel

Sayın bey kıymetli enişteğimin mehmet
selam ederim gözlerimden öperim enişteğimin
mehmet nasilsin iyimisin işalak iyidirsün iyiolman şanabı
alaktan dilerim sende ben kayınanay fadimeden soracak
olursun Hamdolsun iyiyim
Kızım dördü selam ederim gözlerimden öperim enişteğimin
Kızım dördü nasilsin iyimisin iyimisin işalak iyidirsün
iyiolman şanabı alaktan dilerim sende ben anay
fadimeden soracak olursun Hamdolsun iyiyim
Enişteğimin hiç bişey ~~z~~ yapmadım [REDACTED] babala
Valay sınır ben Miğorayım sende onun için merak
etme yalnız ikimiz B. Karım anki olduğumunca
o agrima gidiyon Deli Billalin ettiki enişteğimin
seni oltarda yalvardıyor o agrima ~~anım~~ gidiyon
sen bana para atıyım diyorsun Ransato. Ne
yüzüm var senden düşün masırofi istayerek sen
yalnız ne yüzüm var benim siparım için
çalışıyorsun kendin ne yaparsın yap enişteğimin
mehmet 6. 26. koyunun parasını alacağım vadeli
verlik fındık Nasıl Biligorsun öyle yap sana
ne yüzüm var sana Barada yurdaya selam
Ederim gözlerimden öperim Hatice Hatirin sorarım
velkiye selam ederim gözlerimden öperim Hatice Hatirin
sorarım Koc oğlum vâli Hatice Nasilsin iyimisin
işalak iyidirsün ~~iyi~~ iyiolman şanabı alaktan
Dilerim fadice Selam ederim gözlerimden öperim
Hatice Hatirin sorarım fadimeye selam ederim
gözlerimden öperim Hatice ~~hatice~~ Hatirin sorarım
Salık Hatirin beklerim
-f-p-
-f-p-

Aziz onbasi selam ederim gözlerimden öperim
Hatice Hatirin sorarım salık haberinin beklerim
seker bayramın kutlarını hepimizin bir ~~halkı~~
Dahi seker bayramın kutlamamız Nizi dilerim
Tufan Hamma alır güler selam ederim
Büyükleminizin ellerinden öperiz Lügüklerimizin
gözlerimden öperiz hepimizin Ramazan Bayramınız
kutlarını Barada Havadis soracak olursanız
hiç yaramazlık yok Hatıralar 3 aydır yağmıyor
kuraklık gidiyor Hatıralar daha B. Kutlamanı hiç böğünmü
Başka Havadis yok
son. Aşel. cevap beklerim

Dört gözle.

Veel van deze brieven zijn niet bewaard gebleven. Wellicht werden ze zoveel gebruikt, herlezen en opnieuw geplooid dat ze de tand des tijds niet hebben doorstaan. Toch behielden ze volgens Tayfun vooral via brieven het contact met de familie in Turkije, want “mijn vader schreef veel. Men schreef ook vooral voor de feesten.” Zo ontving zijn vader een foto van dansende derwisjen waar op de keerzijde zijn schoonbroer Haydar Ekdi zijn beste wensen voor het Bayramfeest aan zijn broer Salih overdraagt (zie Afb. 18 & 19).

Afb. 18 (rechts) Kaartje met bayramwensen voor Mehmet Salih Barman (6.7.1957)
Afb. 19 (rechts onder) Achterzijde kaartje

6.7.1957

Aziz kardesim Salih ef
Mubarek Bayramınızla
A. Kutlular anenizin ellerinde
sizlerin ve küçüklerin gayelerinde
öneriyi küçüklerde ellerinizden
öperen Bacanayın Haydar ekdi

6.7.1957

M'n waardevolle Broer Salih,
Mijn beste wensen voor het Heilige Feest.
Ik geef je moeder een handkus omhels de jongeren en geef ze een kus op
hun ogen.
Allen die jonger zijn geven een handkus.

Je zwager,
Haydar Ekdi

Bij het vieren van de belangrijke islamitische feesten is het belangrijk dat de kinderen bij hun ouders langsgaan om hen zalige feesten toe te wensen. De laatstgenoemde vader en moeder moeten dan op hun beurt bij hun ouders op bezoek gaan. Onder de kinderen zelf ontvangt de oudste broer of zus haar andere broers en zussen. In de hiërarchische en volgens leeftijd geordende familiestructuur zijn er verschillende manieren om elkaar te begroeten. Aan de kleine kinderen worden er kusjes op de ogen gegeven. De leeftijdsgenoten geven elkaar kussen op de wangen. De jongeren geven de oudere en meer wijze mensen een respectvolle kus op de hand.

Afb. 20 (links) Kaart met bayramwensen aan familie Meral
Afb. 21 (links onder) Keerzijde kaart

Mijn lieve nichten en neven,
vanwie ik meer houd dan van mezelf,

Ik feliciteer jullie feest van harte en geef je een kusje op de ogen
Ik wens dat God het jullie toelaat om nog veel mooie feestdagen
mee te maken.

Noursen, Cenen, Senay, Gulay, Mohhamet,
Jullie nonkel die heel veel van jullie houdt

Het vieren van Ramadan, Suikerfeest of Seker bayrami, het Offerfeest of Kurban Bayrami, Nieuwjaar of Muharem en het Asjoerafeest gebeurt vaak in groot familieverband. Maar als er een grote afstand tussen de van elkaar gescheiden familieleden in beide landen was, werd er getracht om op deze belangrijke momenten contact op te nemen door te telefoneren of kaartjes te sturen. Ook nu nog wenst de nonkel in Turkije leuke bayramfeesten aan de kinderen van Meral in Brussel (*zie Afb. 20 & 21*).

Vandaag de dag verloopt het contact met de familieleden in Turkije vooral via de telefoon, mail of via facebook. Er zijn ook internetfora waarop de Belgische Turken, die afkomstig zijn uit hetzelfde dorp elkaar op de hoogte houden van de huwelijken, geboorten en dood. Er worden dan ook reacties van medeleven gepost. Bij de reconstructie van je familieverhaal moet je deze gegevens op de internetfora wel controleren door ze te vergelijken met de informatie uit je mondelinge gesprekken en schriftelijke officiële documenten zoals paspoorten, trouwboekje, arbeiderskaarten....

7. Familiebezoek in Turkije

Veel van de dorpjes of wijken waar je Turkse voorouders vandaan komen en op vakantie gingen, zijn met de jaren veel veranderd. Om een duidelijk beeld te krijgen van de huizen en hun vroegere woonomgeving, kan je je getuige tijdens het mondeling gesprek of het interview vragen om een grondplan te tekenen. Tijdens dit project creëerde Tayfun een nieuwe bron voor de reconstructie van zijn familiegeschiedenis door tijdens zijn uitleg zijn woonwijk in Istanbul voor zijn vertrek naar Brussel te tekenen (zie Afb 22).

Volgens hem was “hier ons huis. De huizen waren wat verspreid. Dan was er een rivier. Ernaast waren er bomen met een korenveld. Daar waren de barakken van de school en de barakken van het Amerikaanse leger. En hier en daar waren er huizen. En hier was er een huis. We noemden het de Six filles of de zes meisjes. Het stond een beetje op een helling en op ongeveer 700 meter afstand konden we het van bij ons zien. Er woonden zes meisjes en een jongen. De jongen was een professionele voetballer.”

Afb. 22 Grondplan Konya en woonwijk in Istanbul

Taylan is in Brussel opgegroeid en hij vertelde: “Toen we jong waren gingen we vooral op vakantie naar Konya. Ik herinner me dat we ook naar Istanbul gingen en dat we Metin, Munup en Munur zagen. Soms gingen we ook naar Ankara. Maar we gingen wel vaker naar Konya. We gingen dan naar de zus van mama.”

Tijdens deze vakantiemomenten werd er vooral samen gezeten met de familie en kwamen de andere familieleden en kennissen uit het dorp langs. Van deze familiemomenten herinnert Taylan zich vooral een fontein of

een soort waterpomp en een oven voor het brood. Dezen bevonden zich in een tuin met bomen en groenten waar zes huizen rond gebouwd waren. Volgens Tayfun “gingen we op de grond gingen zitten en we aten allemaal samen. Soms met de hand of zij die wilden met bestek. Eigenlijk aten we vooral

Afb. 23 Broer van Taylan op bezoek in Konya

met bestek, want wij waren de geprivilegieerden uit Europa. Er waren zelfs tafels voor ons.” (zie Afb. 23) De familieleden in Turkije waren altijd blij als hun verwanten uit België hen kwamen bezoeken. Ze bleven er twee maanden tijdens de vakantie en dan kwamen ze terug naar Brussel of een andere Vlaamse stad. Ondanks het feit dat ze altijd warm werden onthaald door

Afb. 24 Tantes van Taylan in Konya

hun familieleden, was er een verschil tussen hen in Turkije en “wij die van een grote Europese stad kwamen. We hadden andere kleren aan. Zij waren uiteindelijk boeren. Maar toen ik klein was, zag ik dit niet en maakte ik er abstractie van.” (zie Afb. 24)

Net zoals Taylan als kind de verschillen opmerkte, zo herinnert Meral zich vooral de rituelen en het voorbereiden van het eten tijdens de vakantiemomenten. “Oma bakte koekjes en gerechtjes en maakte broodjes toen we er waren. Ik zal het ook nooit vergeten dat toen opa stierf, de mensen opa hebben gewassen. En wij curieuze kinderen uit België kropen op het dak om te zien hoe ze hem wassen. Maar de imam heeft ons toen gezien en gestraft. Daarna wilden we de andere kinderen in het dorp schrik aanjagen door erover te spreken. We zeiden dat hij uit het graf was opgestaan.”

Sterven en begraven is voor de Turkse gemeenschap een zuivere familie-aangelegenheid. Vroeger en ook nu nog reizen de kinderen van het gestorven familielid mee om het lichaam van de overleden persoon te repatriëren. Bij het overlijden van haar vader zijn volgens Meral “haar broer, zus en de andere kinderen van haar vader meegerisd. De tante van Holland is ook naar Turkije gereisd. Dan hebben ze hem begraven in het familiegraf van Karaağac. De Turken hier betalen elk jaar een som aan de moskee om in Turkije begraven te kunnen worden.”

Volgens de oude en wijze Dudu is het begrafenisritueel nog ongeveer hetzelfde als in Turkije. Toen ze nog in goede gezondheid verkeerde, waste ze het lijk van de overleden persoon en maakte ze een speciaal dessert ‘helva’ voor de

Afb. 25 Begrafenis in Istanbul

begrafenismaaltijd. “De overleden persoon wordt gewassen omdat hij of zij niet meer in staat was om zichzelf ritueel te wassen voor het bidden. Er worden verzen uit de Koran gelezen. Vervolgens maakt ze een wit doek klaar om de overleden persoon in te wikkelen en dan wordt hij of zij normaal gezien naar de moskee en dan naar de begraafplaats gebracht. Nu is het anders en wordt de overleden persoon naar Turkije gebracht.” (zie Afb. 25)

Tijdens het begrafenisritueel wordt er ook een klaaglied of een soort gedicht gezongen. Het is geen specifiek lied, maar de vrouwen zeggen al zingend wat ze op dat moment voelen. Ze blijven thuis terwijl de mannen naar de begraafplaats gaan. Ze klagen en vragen aan God waarom hij de overleden persoon aan het aardse leven heeft ontrukkt. Volgens Mehriban “is dit echt een ritueel dat blijft”.

Ken jij nog andere specifieke familierituelen?

8. Remigratie

In het kader van de transnationale ruimte tussen Turkije en België waren sommige Turkse Brusselaars in dit project sterk georiënteerd op het land van herkomst. Celal woont samen met zijn echtgenote “ *afhankelijk van het weer vier tot zes maanden in hun huis in Karacalar. Tijdens de winter komen ze terug naar hun woonst in Brussel.* ”

Meral zelf is de dochter van een Turkse gastarbeider uit de jaren 60 en ze heeft haar jeugd doorgebracht in Gent en Antwerpen. Nu heeft ze ook een huis gekocht in Eskişehir en om de drie jaar gaat ze er met haar echtgenoot naar toe (*zie Afb. 26*).

Afb. 26 Huis van Meral in Eskişehir

Vroeger ging ze tijdens de zomervakantie samen met haar kinderen uit Brussel naar Guvecci. Bij de geboorte van haar dochter liet ze haar grootmoeder en andere familieleden in Karaağac ook kennismaken met haar eerste kind (*zie Afb. 27*).

Afb. 27 Meral met haar eerste dochter in Karaağac

Ook Yurdagul reist nog vaak samen met haar man en haar zoontjes naar Kuru Dere. Bij de opvoeding van haar kinderen vindt ze het belangrijk dat ze kennis maken met de leefgewoonten van hun voorouders. Tijdens hun vakanties bezoeken ze bijgevolg een museum en nemen ze deel aan de toeristische attracties zoals het rijden op een kameel van de Yorüken (*zie Afb. 28 & 29*).

Afb. 28 (links) Yurdagul met haar familie op de kamelen van de Yorüken

Afb. 29 (rechts) Museum van Yorüken

Maar ondanks het voortdurend terugkeren naar hun dorp van oorsprong, blijven veel Turkse migranten er niet definitief wonen omdat de kleinkinderen hier zijn. Nadat bijna de volledige uitgebreide familie door volgmigratie en huwelijksmigratie naar België is gekomen, treed er langzamerhand een verzwakking van de band met de familieleden in het thuisland op. Veel Turkse gezinnen en aan elkaar verwante familieleden uit dezelfde streek van herkomst of hetzelfde dorpje in Emirdag zijn bij elkaar gaan wonen in dezelfde buurt van Schaarbeek of Sint-Joost-ten-Node. De oude Dudu heeft nog steeds heimwee en is nog sterk verbonden met haar geboorteland, maar *“ik wil wel terug, maar ik heb er niets te doen. Ik heb daar geen leven en geen huis. Ik ben hier, het is zo, God wilt het en het is zo. Ik wil hier blijven tot de dag dat ik ga sterven en dan pas naar Turkije gaan voor de begrafenis.”* Celal geeft ook toe dat *“we voor hen [de familie in Turkije] buitenlanders zijn. Als we naar Turkije gaan, zeggen ze dat wij Europese Turken zijn.”* Ook Meral voelt zich niet gemakkelijk bij deze in Turkije officieel omschreven visie van ‘gurbetçi’ of ‘Yurtdışındaki vatandaşlarımız’ (onze staatsburgers in het buitenland). Haar kinderen weten dat ze van een ander land zijn. Ze trouwen hier en hebben niet het idee om terug te gaan.

9. Familie in Brussel

Net zoals zovele gezinnen vandaag de dag wijzigingen ondergaan, zo is ook de Turkse migrantenfamilie zelfs nog meer onderhevig aan diverse structurele veranderingen. Taylan en zijn broers en zussen hebben beslist om hun moeder en vader *“hier te begraven in het kerkhof van Schaarbeek. Er zijn speciale terreinen voor mensen met een islamitisch geloof. Op deze manier zijn ze dicht bij ons en kunnen we hier met de kinderen samenkomen op het kerkhof.”*

Muharrem Türköz is de zoon van een Turkse gastarbeider uit de jaren 60. In het educatieve en didactisch boekje *Moutons sans berger une histoire vraie* beschrijft hij zijn dagelijkse leven in Brussel, zijn herkomst dorp Emirdag, de school, zijn jeugd, zijn worsteling met de religie en zijn persoonlijke perceptie over zijn familie op het einde van de jaren 80. De Turkse migrantengemeenschap en zijn eigen familiale omgeving voelden zich beledigd omdat hij de vuile was over de familiale wantoestanden buitenhing. Ondertussen is er meer erkenning voor dialogerend werk bij de Turkse Brusselaars. Muharrem stelt vooral de religieuze familiegebruiken in vraag, maar hij beschrijft ook de wijze waarop zijn moeder het brood maakte, de circumcisie van de kinderen en de Ramadanfeesten. Al deze traditionele gebruiken en familierituelen in deze migrantenautobiografie zijn een literaire bron voor de reconstructie van zijn familieverhaal. *Moutons sans berger* is ook belangrijk omdat Muharrem in zijn persoonlijke getuigenis over zijn beleving van de familie verwijst naar de te verwachten veranderingen in de regels en tradities die de familiale identiteit en samenhang bepalen.

Volgens Meral *“heeft de migratie de familie veranderd. Als het zo blijft gaan, dan heeft de derde en vierde generatie geen voeling meer met zijn eigen cultuur. Vroeger werden de rituelen in ons eigen huis in Turkije gevierd. In de tijd gingen we ook meestal bij onze grootouders, maar dat is nu voorbij. In België wordt nu ook alles op voorhand geregeld. De grootouders worden aan één kant gezet in de zaal en dan gaan de genodigden langs om hen geluk te wensen. Nu is het zeer populair om een feest in een kasteel te houden.”*

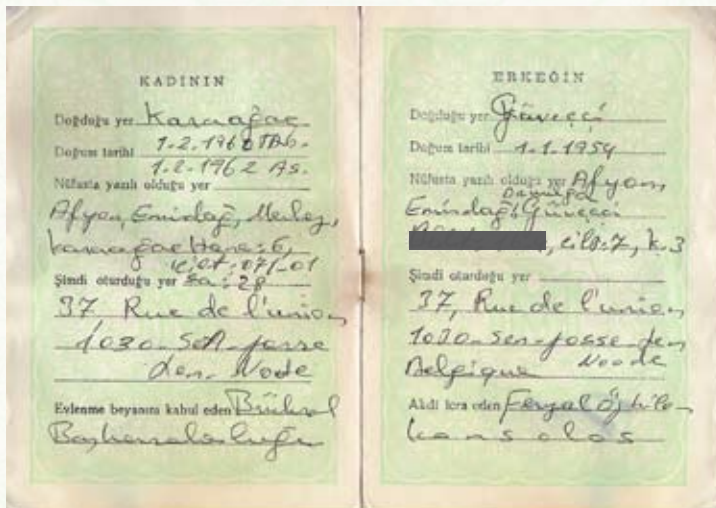
Ook Yurdagul vertelt dat het vieren van het Offerfeest in Turkije verschillend is. Als oudste zus ontvangt zij haar broers en zussen in Schaarbeek. Ze heeft dan een soep en een hoofdgerecht klaarstaan voor de familieleden die langskomen. Opdat haar verwanten in Kuru Dere een schaap zouden kunnen slachten, stuurt ze hen geld op. Mehriban vertelt dat het bij de trouwfeesten, begrafenissen zeer moeilijk is om heel de familie uit Brussel, Antwerpen en Duitsland bij elkaar te krijgen. *”Meestal proberen we deze familiemomenten dan tijdens de vakantie te organiseren omdat iedereen dan in Turkije is. Maar in België wordt het ook gedaan.”*

Een andere verandering binnen het Turkse migrantengezin en de Belgische familie is het gemengde huwelijk. Ondanks het feit dat de vader van Taylan zijn principes en waarden had, heeft hij zijn kinderen een zeer open en vrije opvoeding gegeven. Zijn zoon Tayfun *“is getrouwd met een Franse, die in België woont. Mijn broer [Taylan] is getrouwd met een Marokkaanse. En mijn zoon heeft een Turkse voornaam. Een andere broer is met een Belgische getrouwd en hij heeft zijn kind een Europese voornaam gegeven. Nee, hij heeft hem de twee gegeven.”*

10. Interpretatieproblemen

Bij de reconstructie van je familiegeschiedenis kan je ook gebruik maken van officiële administratieve bronnen in Turkije of in België. Maar dan moet je de Turkse en Belgische schriftelijke registraties steeds kritisch interpreteren. Je kan deze informatie best ook mondeling aftoetsten en het vergelijken met persoonlijke bronnen die door de migrant zelf zijn geschreven. De bevolkingstellingen op het Turkse platteland vonden immers helemaal niet op regelmatige basis plaats en vaak zijn de geboorten pas vijf jaar nadien opgetekend. Veel namen zijn bij de registratie door onze “Belgische” autoriteiten verkeerd gespeld en gewijzigd. De “officieel” geregistreerde data stemmen ook niet altijd overeen met de manier waarop de recente migranten zelf hun familiegeschiedenis in de migratiecontext hebben ervaren.

Volgens Meral “lachen mijn kinderen altijd als ze om mijn echte geboortedatum vragen. Ik ben geboren op 1/2/1962. Ze zijn me samen met de zoon van mijn nonkel gaan inschrijven. Maar op een bepaald ogenblik ben ik samen met mijn papa drie weken naar Turkije gegaan om mijn geboortjaar naar 1960 te veranderen. Je moest immers 14 jaar oud zijn om in België te kunnen werken.” Op het Turkse trouwboekje kan je effectief zien dat er boven ‘1/2/1962 AS’ de nieuwe geboortedatum ‘1/2/1960 TAS’ is geschreven.

Afb. 30 Trouwboekje van Meral & Ramazam

Om in België wettelijk te kunnen werken, toonde ze de Belgische arbeiderskaart waarop eigenlijk het onjuiste geboortjaar staat (zie Afb. 31).

Afb. 31 Arbeiderskaart van Meral

“Voor het verhaal van mijn vader zijn deze stempels uit zijn paspoort belangrijk. Ze tonen dat hij van 1973 tot 1974 in Oostenrijk is geweest. In 1976 is hij naar Brussel gekomen. Ik ben ook nog eens langs mijn vader geweest. Hij heeft deze data mondeling bevestigd en de verschillende migratiemomenten helemaal uitgelegd.”
(Aziz)

11. Diversiteit in beleving van familie

En wat betekent voor jullie familie? Willen jullie je familiegeschiedenis bewaren? In deze pagina confronteren we kort een aantal pertinente opmerkingen over de familiebeleving onder Turkse nieuwkomers. Herken je jezelf erin of ga je niet akkoord. Stof om verder over na te denken...

Uw familie is uw afkomst. (Celal)

Bij de Turken moet je altijd verbonden zijn aan de familie en het land. Dit komt voor in de opvoeding onder de Turken. (Tayfun)

Belgen gaan meer uit. De ouders zitten meer samen met hun kinderen, ze nemen hun kinderen mee naar school. (Meral)

Voor mij is de familie belangrijk omdat het een sokkel is waarin we de contacten, verwantschappen en waarden bewaren. En wanneer het wat minder goed gaat, heeft men de nood om dicht te zijn bij zijn verwanten. Maar ik zie me als een wereldburger. Ik zou in om het even welke context kunnen leven. Juist door de zeer open en particuliere opvoeding van mijn vader, heb ik zin om met iedereen te communiceren. (Taylan)

Vlaamse gezinnen zijn groter en uitgebreider dan Waalse gezinnen. (Yurdagul en Ercan)

Familie is heel belangrijk want het brengt de mensen samen en je hebt sociaal contact met je ouders en echtgenoot. (Meral)

Familie is de ouders, broers en zussen. (Taylan)

Voor mij bestaat familie uit grootouders, ouders, mijn zussen, broers en nonkels. En dan komen de neven. (Yurdagul)

12. Invulfiches

Na dit korte overzicht in diverse vormen van familiaal erfgoed, kan je zelf aan de slag gaan. Aan de hand van deze invulfiches kan je proberen om je eigen familiegeschiedenis te reconstrueren. Veel succes!

Mijn favoriete familiestuk

Waarom?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Afb.
familiestuk

Mijn voornaam

Wie heeft deze naam gegeven?

Wat is de betekenis? Is er een verhaal aan verbonden?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Verhalen over de oorsprong van de familie- en dorpsnamen

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Literaire bronnen van mijn voorouders

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Correspondentie met familie in Turkije

Hoe behielden mijn voorouders het contact met de achtergebleven familieleden?

.....

.....

.....

.....

Familiebezoek in Turkije

Hoe en wanneer verliepen de familiebezoeken?

.....

.....

.....

.....

.....

Remigratie

Wil je ooit voorgoed terugkeren naar Turkije?

.....

.....

Familie in Brussel

Heeft migratie je familie en gebruiken veranderd?

.....

.....

.....

.....

.....

Colofon

“Een boeiende zoektocht naar Turks familiaal erfgoed” is een initiatief van Familiekunde Vlaanderen vzw en Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, afdeling Brussels hoofdstedelijk gewest (VVF-Brussel) vzw

redactie: Kathleen De Blauwe

eindredactie: AMVB en Faro

vormgeving: Hans De Blauwe

begeleiding: Archief en Museum voor het Vlaams leven te Brussel (AMVB); Erfgoedcel Brussel van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC); FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed; Heemkunde Vlaanderen; Unie van Turkse Verenigingen (UTV); Volkskunde Vlaanderen; Vrije Universiteit Brussel - Faculteit Economische, Sociale en Politieke Wetenschappen & Solvay Business School - Vakgroep Sociaal Onderzoek, Interface Demography; Forum van Etnisch-Culturele Minderheden.

Roeselare : Familiekunde Vlaanderen, 2010

wettelijk depot: D/2010/12226/4

Met steun van de
Vlaamse overheid

Bu pasaport 60 sahifedir.
Ce passeport contient
60 pages.
This passport contains
60 pages.

PASAPORT
PASSEPORT
PASSPORT

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜM
GOUVERNEMENT de la RÉPUBLIQUE
GOVERNMENT OF TURKISH REPU

Pasaport No.
Nr. de passeport
No. of the passport

1977
TR-C-48307

Hâmilinin adı
Nom du porteur
Name of the holder

Soyadı
Or adı

Sevket Mehmet

akatindeki eş
Écompagné de sa femme
Shompanied by his wife

ya
et de
and

çocukları
enfants
children

İYETİ
TIONALITÉ
IONALITY

TURE TURQUE TURKEY